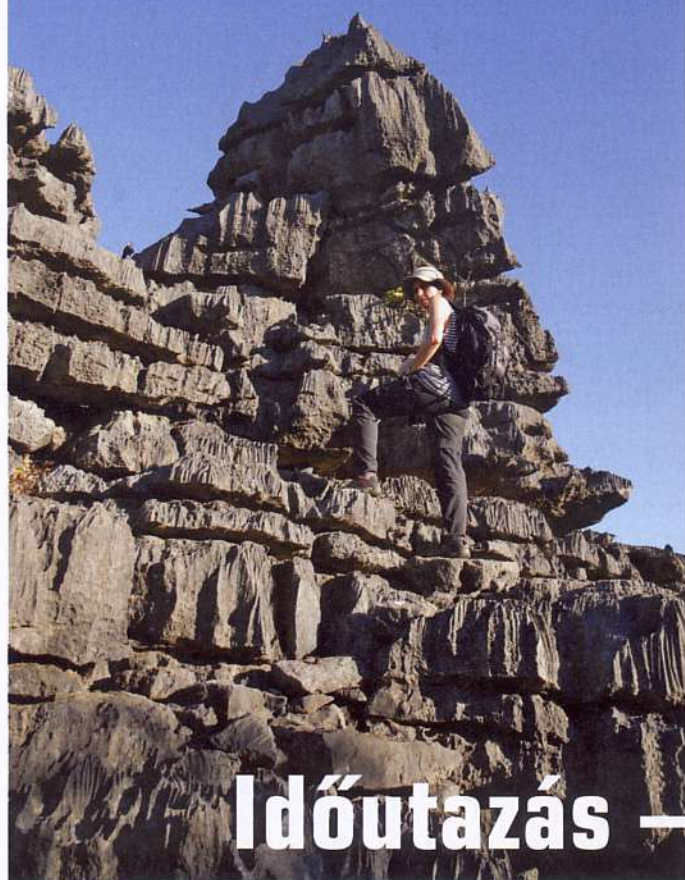

(2. rész)**Túra a mészkősziklák között****MAKLEIT LÁSZLÓ**
(szöveg és kép)**Időutazás – Madagaszkár**

Madagaszkár új arcát ismerheti meg, aki felkeresi a sziget északnyugati területének nemzeti parkjait. Az élővilág jellegzetes képviselőiben itt sincs hiány, ugyanakkor a régió a többi országrészhez képest nagyobb tájképi változatosságot mutat.

A kréta időszak végén, a Gondwanától történt elszakadást követően a sziget megbillent, nyugati része a tenger alá került, majd vastag üledék rakódott rá. Az utolsó évmilliók során az előtört rész újra kiemelkedett. Ezzel magyarázható, hogy míg a sziget legnagyobb részét – néhány vulkáni terület mellett – prekambriumi ősközet alkotja, Madagaszkár nyugati területe a mészkőhegyek és más üledékes kőzetek jellemzők.

Északnyugat-madagaszkári túránk első célpontját az Ankarana Nemzeti Park jelentette, ahol a trópusi időjárás bizarr alakzatokat hozott létre a puha mészkőben. A természetes kőszobrok helyi neve tsingy (csing), egészen pontosan szürke tsingy, távolabb ugyanis egy homokköves területen vöröses színű alakzatok jöttek létre. Később majd itt is teszünk egy sétát, egyelőre azonban maradjunk a „szürkeségben”, mert a terület számtalan érdekességgel szolgál.

Még el sem indultunk bungalónktól, amikor a falon megpillantottunk egy madagaszkári óriásgekkót, nem sokkal később pedig egy újabb példányt, már az erdős szakaszon. Rövidesen a fák között ugránczó koronás lemurokat üdvözölhettük, majd a fűben egy pihenő óriáskígyót

vettünk észre, a madagaszkári földi boát. Szerencsére a szigeten élő több mint 80 kígyófaj egyike sem veszélyes az emberre.

Az őserdei túrát és a tsingy-ek megmászását követően hatalmas barlangbejárásthoz érkeztünk. A Denevér-barlangja (Grotte des Chauves-Souris) – amellet, hogy lát-

Másnap első utunk a vörös tsingy régióba vezetett. A döntően márgából és homokkőből felépülő kőzet elemei az időjárással, elsősorban a csapadékkal szemben eltérően viselkednek, a puhább részek lekopnak, az ellenállóbbak pedig látványos sziklatoryokat hoznak létre.

Madagaszkár északi területét nem kizárólag a tsingy-ek miatt érdemes felkeresni. A mozgalmas geológiai múlt tanújaként vulkanikus területet is találhatunk itt, ennek dzsungelében alakították ki az Ambre-hegyi Nemzeti Parkot. A tavacsák és vizesések mellett a túra legérdekesebb látványát a kaméleonok, köztük a miniatűr fajok jelentik. A brit természettudós-

Amber-hegyi kaméleon

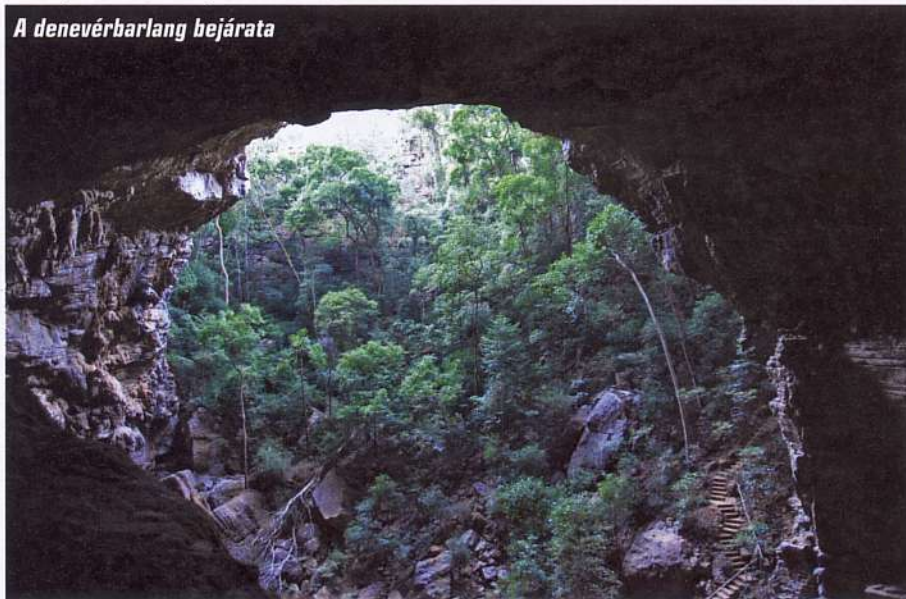
ványos cseppkövekkel büszkélkedhet – sajátos életközösségnek is otthont ad. A denevér-ürülék, a guanó vonzza a csótányokat, ezek a rovarok pedig hatalmas pókoknak jelentenek táplálékot. A csíkos lábú, magyar névvel nem rendelkező Viridasius pók is Madagaszkár egyik endemikus faja.

Már sötétben hagytuk el barlangot, és szállásunkig még hosszú út várt ránk. Útközben há-lás fotótémát jelentettek a nappal aktív kaméleonok szunyókáló példányai éppúgy, mint az esti őrjáratra induló éjszakai állatok.

ról, Joshua Brookes-ról elnevezett kaméleon-nemzetségnek eddig 31 fajtát írták le, köztük a világ legkisebb kaméleonjait.

A nemzeti parkok csak vezetővel látogathatók, a díjak meglehetősen borsosak, az apró állatokat azonban segítség nélkül aligha vettük volna észre. A Brookesia fajoknak nincs magyar nevük, a tudományos elnevezések azonban gyakran igen találóak és bármilyen nyelvre lefordíthatók.

A túrákat követően úgy éreztük, Madagaszkár északi részének felkeresését vétek lett volna

A denevérbarlang bejárata

kihagyni. A látogatóknak azonban tisztában kell lenni azzal, hogy a távoli vidék infrastruktúrája még az alacsony szintű országos átlagtól is elmarad. Gyakoribbak a földutak vagy a nyomokban aszfaltot is tartalmazó egykori köves utak. A szálláshelyek, boltok és éttermek választéka szerényebb, az árak viszont magasabbak.

Az északi rész központi településének Antsiranana számít. A távolság miatt ide érdekesebb helyi repülőjáráttal érkezni, majd ugyanígy visszatérni a fővárosba. Időutazásunkat a repülőtéren is folytathatjuk. A terminálban nincs csomagátvillágító, a poggyászt a személyzet kutatja át, az utasokat pedig egyszerűen megmozdítják. Azon, hogy a mosdókban nincs víz, már nem is csodálkoztunk.

A malgasok igyekeznek a régi, elsősorban francia eredetű és a gyarmati múltra emlékeztető földrajzi elnevezéseiket lecse-

Pihenő leopárdkaméleon

Szemöldökös kaméleon

rélni. Így lett a főváros, az egykori Tananarive mára Antananarivo vagy Fort-Dauphin Taolagnaro. Az új nevek az idegenek számára néha nyelvtörőek, és láthatóan a helyiek sem mindig ragaszkodnak hozzá. A főváros malgas neve számukra is túl hosszú, szóban és írásban általában csak Tana szerepel helyette.

Az északi nagyváros, Antsiranana korábban egy portugál hajós, Diego Suarez nevét viselte. A Madagaskár története című könyv szerint „rabló és gyilkos volt, aki malgas rabszolgákat szállított Indiába”. Érdekes, hogy épp ez a városnév nem akar kimenni a divatból. Antsiranana repülőterének kódja DIE, de a város egyik

épületén is az alábbi felirat hivatkozik: Office Regional du Tourisme de Diego Suarez.

Madagaskári kalandozásunkat a fővárosban fejeztük be. A legtöbb látogató Antananarivo meglátogatására nem szán időt. Kétségtelen, hogy a város néhány szép, koloniális épület árnyékában egy óriási szibvásár, a környéken azonban két helyszín is felkeresésre érdemes.

A Rova Ambohimanga egy hagyományos, erődített királyi település (rova) 24 kilométerre Antananarivótól. A területen az egykori rezidencia mellett rituális helyek és királysirok is találhatóak. Története 500 évre nyúlik vissza, és jelentőségét az is mutatja, hogy 2001 óta az UNESCO Világörökség része.

A másik helyszín a fővárostól 22 kilométerre fekvő kis Lemur Park. 2000-ben alapították, területe mindössze 5 hektár. Hasonlóan az utazásunk elején Andasibe közelében felkeresett Lemur-szigethez, itt is természetközeli körülmények között figyelhetjük meg a félmajmok néhány jellegzetes képviselőjét. Az állatok elvándorlását a Katsaoka-folyó közelsége akadályozza meg.

A fák egy része nem őshonos, így az eukaliptusz sem, a Coquerel szifaka azonban láthatóan jól érzi magát ezeknek lombja között is. Nevét Jean Charles Coquerel francia orvos és természettudós után kapta, és napjainkban sajnos kritikusan veszélyeztetett fajnak számít. Bár látogatásunk során a park nem mind egyik makifaja került a szemünk elé, az említett szifaka mellett sokáig figyelhettük a fekete lemurok, a koronás szifakák és a fekete-fehér varik viselkedését.

Végül a gyűrűsfarkú makik bolondozásában is gyönyörködhattunk. Sűrűn csattogtak a fényképezőgépek, de két hasonló kép mégsem készült. Hol a talajon, hol a fán kergetőztek ezek a kedves kis állatok, máskor meg egymást ugrálták körbe. A vezetővel történő túrázás ebben a parkban is kötelező, a vezetés azonban – ellentétben az északi országgrész szabályaival – díjtalan.

Hazafelé tartva a főváros nemzetközi repülőterén a Tananarive című album akadt a kezünkbe, melyben említésre kerülnek azok a személyek, akik szerepet játszottak az ország történelmében. Nem maradt ki az összeállításból „le baron Benyowski, aventurier hongrois” sem.

A vörös tsingy tornyai

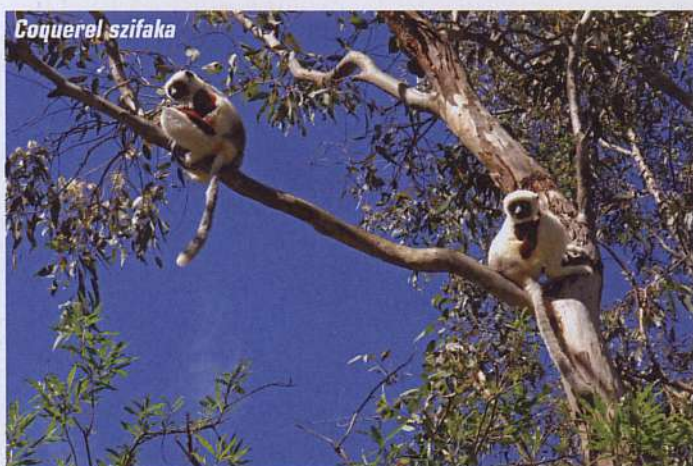
Benyovszky Móric neve azonban nem csak az útikönyv címszavaként olvasható. Madagaszkár négy városában neveztek el róla utcát, Antananarivóban pedig megtaláltuk a lengyelek által készített domborművét is.

Útban Magyarország felé rövid időre megálltunk Mauritius szigetén, ahol felkerestük a Port Louis-i Természettudományi Intézetet. Elsősorban a sziget emblematikus, kihalt madarára, a dodóra voltam kíváncsi, de megakadt a szemem egy hatalmas tojásos és mellette egy lényegesen kisebbben. Ekkora tojása mégsem lehetett ennek a madárnak, főképp úgy, hogy a kisebbik volt a strucctojás. A felirat azután elárulta, az elefántmadár tojását láthatjuk, ami egykor Madagaszkár hatalmas futómadara volt. A család képviselői a Földön valaha élt legnagyobb madarak voltak. Kihalásuk már az őslakók megjelenése után bekövetkezett; amikor az első európaiak a 15–16. században megérkeztek Madagaszkárra, biztosan nem találkozhattak élő példánnyal.

Szigetsors – gondolhatnánk. Vajon törvényszerűnek kell lennie? A múlton, a dodó, az elefántmadár és sok más állat kihalásán már nem lehet változtatni. A szigetek, így Madagaszkár jövője azonban a ma élő emberek kezében van.

Fekete-fehér vari

Coquerel szifaka

Gyűrűsfarkú makikkal a Lemur Parkban

Rova Ambohimanga – az egykori királyi lakhely

Az Antakarana-vízesés